

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

Aile hekimliği çalışanlarının emeğini, mesleki bağımsızlığını ve ücret güvencesini zedeleyen uygulamalara karşı ortak sözümüzü söylüyoruz.

4.08.2026

YARGI KARARLARI KELİMELER DEğİşTİRİLEREK ETKİSİZLEşTİRİLEMEZ

Aile Hekimliği Sözleşme ve deme Yönetmeliği'nin yayımlandığı ilk günden bu yana ifade ediyoruz: Bu yönetmelik aile hekimliğini güçlendirmek için değil; aile hekimlerini ve aile sağlığı çalışanlarını belirsiz hedefler, puanlamalar, ödeme kayıpları ve sürekli yaptırım tehdidi altında çalıştırmak için hazırlanmıştır. Hekimin ücretini vatandaşın aile sağlığı merkezine başvurup başvurmamasına, memnuniyet oranına, hastane başvurularına veya idarenin belirlediği ilaç kullanım hedeflerine bağlayan bir sistem ne bilimseldir ne adildir ne de hekimlik mesleğinin gerekleriyle bağdaşmaktadır.

Danıştay İkinci Dairesinin yürütmeyi durdurma kararı, uzun süredir dile getirdiğimiz itirazları açıkça doğrulamıştır. Kararda, vatandaşın son 12 ayda aile sağlığı merkezine başvurmaması gibi sağlık çalışanının iradesi dışındaki bir nedenle kamu görevlilerinin ücretlerinde yönetmelikle kısıntıya gidilemeyeceği ortaya konulmuştur. Aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının kamu görevlisi statüsünde olduğu; aylık, denek ve özlük haklarına ilişkin esasların kanunla düzenlenmesi gerektiği vurgulanarak, genel ve zorunlu nitelikteki maaş ödemelerinde kesintiye yol açan yönetmelik hükümlerinde hukuka uyarlık bulunmadığı belirtilmiştir.

Memnuniyet oranına ilişkin, memnuniyetin hangi kriterler esas alınarak belirleneceğinin ve hangi kriterin teşvik ödemesine ne kadar etki edeceğinin açıklanmaması; çalışanların ücretlerini önceden hesaplayamadığı, idarenin ise kriterleri tek taraflı belirlediği belirsiz ve keyfi bir yapı doğurmuştur.

İlaç kullanımına ilişkin hedefler yönünden ise Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nn temel ilkesi hatırlatılmıştır: Hekim, mesleğini icra ederken hiçbir tesir ve nüfuza kapılmaksızın vicdani ve mesleki kanaatine göre hareket eder ve uygulayacağı tedaviyi belirlemekte serbesttir. Hekimin ilaç tercihinin ödeme kaybı veya mali hedeflerle yönlendirilmesi, yalnızca mesleki bağımsızlığa müdahale etmekle kalmamakta; hastaların ihtiyaç duydukları sağlık hizmetine erişimini de güçleştirmektedir.

Entegre merkezlerdeki nöbet düzenlemesinde ise kanunda açıkça yer almayan bir ücret azaltma yaptırımının yönetmelikle oluşturulamayacağı değerlendirilmiştir. Kararda, hukuka aykırılığı saptanan hükümlerin uygulanmaya devam etmesinin "hukuka aykırı uygulamalara ve telafisi güç zararlar" yol açacağı açıkça ifade edilmiştir.

ORTAYA ÇIKAN TABLO, DAHA BÜYÜK BİR HUKUKİ SORUNU GÖSTERMEKTEDİR

Dava, 10 Temmuz 2025 tarihli Yönetmelik değişikliğine karşı açılmıştır. Ne var ki dava devam ederken, 6 Eylül 2025 tarihinde aynı maddelerin önemli bir bölümü küçük ifade değişiklikleri ve eklemelerle yeniden düzenlenmiştir. Son 12 ayda başvurmayan nüfus, memnuniyet, ilaç kullanımı ve nöbet üzerinden ödeme hesaplanmasına ilişkin cezalandırıcı anlayış korunmuş; yalnızca kullanılan cümleler değiştirilmiştir. Bu nedenle Eylül ayında yeniden düzenlenen hükümlerin, Temmuz değişikliğine ilişkin yürütmeyi durdurma kararıyla doğrudan uygulama dışı kalıp kalmadığı konusunda hukuki bir tartışma doğmuştur.,

Karar Temmuz 2025 değişikliğine ilişkin verilmiş olsa da gerekçesinde daha sonra yeniden düzenlenen hükümlerin ifadelerine de yer verilmesi, kararın uygulama kapsamının ayrıca açıklığa kavuşturulmasını gerekli hâle getirmiştir. Ancak bu teknik tartışma, Danıştayın tespit ettiği temel hukuka aykırılıkları ortadan kaldırmaz. Eylül düzenlemesinin yeni ve ayrı bir hukuki dayanak olduğu ileri sürülerek aynı uygulamaların sürdürülmesi, yargı kararının gerekçesinin ve hukuk devleti ilkesinin etkisizleştirilmesi anlamına gelecektir.

Bu süreçte önemle hatırlatmak isteriz ki; Eylül 2025 tarihinde yürürlüğe giren ve hâlen uygulanmakta olan yönetmelik hükümlerine karşı da meslek örgütleri tarafından iptal davaları açılmış olup yargı süreci devam etmektedir. Danıştayın Temmuz 2025 değişikliklerine ilişkin ortaya koyduğu hukuki gerekçelerin, yürürlükte bulunan bu düzenlemeler bakımından da yol gösterici ve belirleyici nitelikte olduğuna inanıyoruz. Hukukun üstünlüğüne olan inancımızla, devam eden yargılama sürecinde de aynı hukuka aykırılıkların tespit edileceğine ve haklılığımızın bir kez daha yargı kararıyla ortaya konulacağına olan güvenimiz tamdır.

Vatandaşın başvurmamasından hekimi mali olarak sorumlu tutmak, hangi ifadeyle yazılırsa yazılsın, kamu görevlisinin ücretinde kanuni dayanak olmaksızın azalma yaratmaktadır. Memnuniyet ölçütlerinin açıklanmadan ödemeye bağlanması belirsizliği ve keyfiliği sürdürmektedir. İlaç hedeflerine karşılaştırma ölçütleri eklenmesi, hekimin tedavi kararının mali sonuçlarla yönlendirilmesi gerçeğini değiştirmemektedir. Nöbet düzenlemesindeki kelimelerin değiştirilmesi de kanunda bulunmayan bir ücret azaltma yaptırımını hukuka uygun hâle getirmemektedir. Üstelik davalı idare, nöbet hükmünde yapılan değişikliğin "maddede yer alan ifadenin daha açık hâle getirilmesinden ibaret olduğunu" bizzat savunmuştur. Yani yaklaşım değişmemiş, yalnızca cümle yeniden kurulmuştur.

BU KARAR, İDARENİN ÖNÜNE AÇIK BİR HUKUKİ SINIR KOYMUŞTUR

Yargının hukuka aykırı bulduğu bir düzenlemenin birkaç kelimesini değiştirerek yeniden yürürlüğe koymak, yargı kararını uygulamak değildir. Aynı hukuki sakatlıkları taşıyan hükümlerin farklı tarihlerde ve farklı ifadelerle tekrar tekrar dayatılması; hukuk devleti, hukuki güvenlik ve hukuka bağlı idare ilkeleriyle

bağdaşmaz. Hukuka aykırılığı yargı kararıyla ortaya konulan uygulamalarda ısrar edilmesi, yalnızca yeni davalara zemin hazırlamaz; idari ve hukuki sorumluluk tartışmasını da beraberinde getirir.

Bu hükümler nedeniyle mali kayba uğrayan çalışanların alacaklarının iadesi ve doğan zararlarının karşılanması da değerlendirilmesi gereken bir zorunluluktur. Yargı kararlarına rağmen cezalandırıcı performans anlayışının sürdürülmesi, kamu gücünün aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları üzerinde sürekli bir baskı aracına dönüştürülmesi anlamına gelmektedir.

Artık tartışılması gereken, bu yönetmeliğin hangi kelimelerle sürdürüleceği değil; hukuka, bilime ve hekimlik mesleğine uygun yeni bir sistemin nasıl kurulacağıdır.

MESLEKTAŞLARIMIZA SÖZÜMÜZ

Üyelerimiz ve bütün meslektaşlarımız bilmeli ve inanmalıdır ki; savunduğumuz değerlerde ve karşı çıktığımız uygulamalarda haklılığımız bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır. Bu karar, itirazlarımızın yalnızca mesleki ve bilimsel değil, aynı zamanda güçlü bir hukuki temele dayandığını da göstermiştir.

Hukuk da bizden yanadır. Bilimin ışığında, hukukun güvencesinde mesleğimiz, emeğimiz ve hastalarımızın nitelikli sağlık hizmetine erişim hakkı için çalışmaya devam edeceğiz. İdare, er ya da geç bu haksız ve cezalandırıcı anlayıştan dönmek zorunda kalacaktır. Bu anlayıştan dönülmesi ve meslektaşlarımızın haklarının korunması için gerekli bütün meşru, idari ve hukuki adımları atmaktan çekinmeyeceğiz.

BU NOKTADAN SONRA YAPILMASI GEREKEN BELLİDİR

"Eziyet Yönetmeliği"; çelişkili, keyfiliğe açık, bilimsel temelden uzak ve cezalandırıcı yapısıyla sürdürülemez hâle gelmiştir. Aile hekimliği çalışanlarının ücretlerinin temel ödeme, teşvik, pozitif performans ve negatif performans gibi çok sayıda kaleme bölünmesi, aylık geliri belirsiz ve öngörülemez kılmaktadır. Tek kalem, güvenceli, emekliliğe yansıyan ve öngörülebilir ücret talebimiz vazgeçilmezdir.

Yürütmesi durdurulan Temmuz 2025 hükümleri ile aynı hukuki sakatlıkları taşıyan Eylül 2025 hükümlerinin uygulanmasına son verilmelidir. Bakanlık, hukuka aykırı hükümler nedeniyle oluşan ödeme kayıplarını tespit ederek çalışanların haklarını iade etmelidir.

"Eziyet Yönetmeliği" birkaç kelimesi veya maddesi değiştirilerek yaşatılabilecek bir düzenleme değildir. Cezalandırıcı anlayış bütünüyle terk edilmeli; aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının doğrudan katılımıyla, hukuka uygun, bilimsel, öngörülebilir ve mesleki bağımsızlığa saygılı yeni bir sözleşme ve ödeme sistemi hazırlanmalıdır.

Artık kelimeleri değil, anlayışı değiştirme zamanıdır.

Yargı kararları dolanılmaz, uygulanır.

*Hekimlik hedeflerle değil, bilimle yapılır.
Sağlık alışanları cezayla değil, hukukla yönetilir.*

METNE KATKI SUNAN STK'LAR

Aile Hekimliği alışanları Sendikası (AHESEN)

Ankara Aile Hekimliği Derneği (ANKAHED)

Birinci Basamak Sağlık alışanları Birlik ve Dayanışma Sendikası (Birlik ve Dayanışma
Sendikası)

Hekim Birliği Sendikası

Tabip-Sen